

Broszurka dla Rodziców

Żeby dzieciom chciało się chcieć

Październik, Listopad 2019

*Opracowanie:
Anna Czernecka-Mac
Weronika Stasicka*

**Żeby działać, trzeba chcieć.
Żeby chcieć, trzeba mieć motywację do działania.**

Każdy z nas wie, że gdy nie musi lub nie chce, to nie wykona żadnej pracy. Człowiek dorosły, dobrze zmotywowany działa nawet w takich dziedzinach, w których zwykle by odmówił, czy chociażby wahał się. I nie chodzi tylko o pieniądze, ale o atmosferę w pracy, uśmiech kolegów, pochwałę ze strony zwierzchnika, docenienie wysiłków włożonych w każdy etap pracy, prawo do wyrażania własnego poglądu, zdania, zrozumienie, zwrócenie się w formie prośby, nie tylko nakazu wykonania pracy.

Z dzieckiem jest dokładnie tak samo, tylko ono dopiero uczy się zachowań społecznych. Nie każdy maluch chętnie recytuje wierszyki, śpiewa piosenki, tańczy, rysuje, wykonuje doświadczenia, rozmawia z obcymi osobami, układa puzzle, itp. Wydawałoby się, że to takie naturalne: powtórzyć rymowanąkę, zanucić kołysankę, pobawić się w „kosi-łapci”, poukładać wieżę z klocków z rówieśnikiem to już na pewno. Nic bardziej mylnego. Owszem, są dzieci, którym łatwo przychodzi nawiązywanie kontaktów z innymi, które są bardziej komunikatywne, otwarte, szukające towarzystwa, ale nie wszystkie.

Dlatego dla dzieci bardziej zamkniętych, introwertycznych, mniej zdolnych, nie wierzących we własne możliwości, nieufnych, zaburzonych w różnych sferach, bardzo ważna jest odpowiednia motywacja do podjęcia działania.

Motywowanie dziecka jest trudną kwestią, ale w dużej mierze od tego zależy efekt naszej pracy. Rodzice, nauczyciele, terapeuci często spotykają się z niechęcią ze strony dziecka do udziału w zajęciach. Dzieci ciągle powtarzają: „po co mi to?”. Chcą wiedzieć, po co im to jest, do czego im się to przyda. Najlepszą motywacją do nauczenia się czegoś, wykonania zadania jest odnalezienie przydatności danej czynności, wiadomości czy umiejętności.

Zatem, co to jest motywacja? To długoterminowe zaangażowanie się w działanie i nastawienie na osiągnięcie określonego celu, to „motor napędowy” działania.

Nie krytykuj, nie oceniaj, staraj się zrozumieć emocje dziecka – słuchaj wyjaśnień, argumentów dziecka, szczególnie wtedy, gdy dochodzi do konfliktów, nie rozmawiaj w gniewie i wzburzeniu, czekaj, aż dziecko się uspokoi, staraj się zrozumieć w czym jest problem i sam wyjaśniaj swój punkt widzenia, szukajcie wspólnie rozwiązań

Silna więź pomiędzy rodzicem i dzieckiem stwarza poczucie emocjonalnego bezpieczeństwa, które z kolei korzystnie wpływa na jego zdolności i chęć poznawania świata. Okazywane dziecku wsparcie pozwala mu podejmować różne wyzwania, ponieważ wie, że będziemy przy nim niezależnie od tego czy odniesie sukces czy porażkę. Bliska więź z dzieckiem pozwala mu być otwartym i szczerze mówić o tym, co robi, myśli, czuje, z czym ma problemy.

Rozumienie i reagowanie na potrzeby oraz uczucia dziecka to uważne słuchanie tego, co dziecko mówi połączone z obserwowaniem jego zachowania oraz odzwierciedleniem jego emocji, np. poprzez komunikaty typu: „widzę, że jesteś smutny, niezadowolony”. Dziecko będzie czuło się zrozumiane jeśli postaramy się wczuć w jego sytuację. Łatwiej poradzi

sobie z emocjami.

Wspieraj i doradzaj; pomagaj, ale nie wyręczaj – nie wykonuj zadań za dziecko tak, jak sam tego chcesz, tylko wspieraj wysiłek prowadzący do osiągnięcia celu, stań się autorytetem – nie wyrocznią.

Duży wpływ na motywację ma pozytywna ocena rezultatów własnej pracy. Każdy lubi, gdy jego starania są doceniane. Pamiętajmy więc, aby zauważać nawet niewielkie osiągnięcia dziecka i aby chwalić je nawet za drobne postępy. Nie stawiamy dziecku zbyt wygórowanych wymagań, swoje oczekiwania dostosujemy do jego możliwości. Dzieci różnią się między sobą pod względem zdolności. Warto doceniać nie tylko końcowy efekt pracy, ale również sam fakt przystąpienia do niej, wysiłek wkładany w proces jej powstawania. Jest to szczególnie ważne w przypadku młodszych dzieci, które często pomimo dużego nakładu pracy i czasu osiągają nie zawsze zadowalające efekty. Jeśli rodzice będą skupiać uwagę jedynie na niepowodzeniach dziecka, wówczas szybko straci ono chęć do podejmowania jakichkolwiek działań. Najlepszy efekt da pochwała konkretna, wskazująca na pozytywne działanie, a nie pochwała dziecka jako takiego. Jednak nie wyręczajmy dziecka we wszystkim. To bardzo ważne. Kiedy prosi o pomoc, nie podawajmy mu gotowych rozwiązań, ale jedynie na nie naprowadźmy, udzielmy wskazówek, wyjaśnijmy wątpliwości. Zachęćmy dziecko do samodzielności. Samodzielnie wykonany obrazek dostarczy dziecku dużej satysfakcji, wzmocni w nim również poczucie, że jest w stanie poradzić sobie z trudnościami. Jest to szczególnie ważne, ponieważ dziecko posiadające wiarę w swoje siły nie zraża się niepowodzeniami, a stawiane przed nim zadania traktuje nie jak uciążliwe obowiązki, ale jak przyjemne wyzwanie, któremu jest w stanie sprostać.

Doceniaj pochwałą, nie oceniasz – miłe słowo, uśmiech, gest, przytulenie, wspólne oglądanie bajki, gra planszowa, wycieczka, ...

Doceniaj osiągnięcia dziecka. Warto rozróżnić tu dwa pojęcia: osiągnięcia a ocena. Często pytamy dziecko po powrocie do domu: „byłeś grzeczny?“, a powinniśmy zapytać: „czego się dziś dowiedziałeś?“. I tak dowiemy się, czy dziecko było grzeczne, ale informacja ta nie przesłoni zajęć z całego dnia. Dziecku dużo łatwiej będzie opowiadać podczas skupienia na nim uwagi, a uśmiech, wspólne spędzenie czasu, pobudzi jego otwartość.

Mądrze motywuj. W procesie uczenia się motywacja odgrywa dużą rolę. Jest siłą pobudzającą do zdobywania wiedzy, rozszerzania zainteresowań. Kiedyś uważano, że groźba pasa lub awantury zmotywuje do podejmowania działań. Od kar lepsze są jednak nagrody, ale stosowanie ich musi być rozsądne. Złotym środkiem jest drobna nagroda, np. w postaci uznania rodziców, pochwały. Dziecko będzie miało poczucie, że rodzice interesują się jego życiem. Chwaląc dziecko stosujemy tak zwaną pochwałę opisową tzn. nie mówmy wprost: jesteś grzeczny, jesteś mądry, bo taka pochwała wprawia w zakłopotanie. Spowodujmy, by dziecko tak samo pomyślało o sobie mówiąc, co widzimy, co czujemy. Skuteczna i wartościowa pochwała zawiera konkretne i precyzyjne informacje, które dokładnie wskazują, co dziecko osiągnęło, w czym się poprawiło. Ważne jest także docenianie nie tylko końcowego efektu, ale również wysiłku, wytrwałości jaką dziecko wykazało podczas wykonywania zadania. Wiarę we własne siły możemy wzmocnić w dziecku także poprzez:

- odwoływanie się do wcześniejszych, pozytywnych doświadczeń dziecka, np. sytuacji, gdy poradziło sobie z prostszą wersją aktualnego zadania
- przypominanie o tym, co już wie i potrafi
- wyraźne komunikowanie, że wierzymy w dziecko.

Przy wyrażaniu pochwał należy z kolei unikać:

- nieszczerych pochwał tylko po to, by dziecko poczuło się lepiej
- komunikatów sprawiających, że dziecko będzie czuło się kontrolowane lub manipulowane, np. „dobrze, zrobiłeś dokładnie to co chciałam”
- ogólnikowych zwrotów w stylu: „dobra robota”, „świetnie ci poszło”.

A ponadto:

Znajdź czas – na rozmowę, wyjaśnienia, zabawę, różne prace, pomoc, „nie zrywaj” dziecka

Zaczynaj od rzeczy najprostszych – to jest jeszcze dziecko, dostosuj zadania do jego wieku i możliwości

Słuchaj uważnie – okazuj szacunek, pozwalaj się wypowiedzieć do końca, ale też zadawaj pytania, utrzymuj kontakt wzrokowy

Szukaj ciekawych zabaw, materiałów, przyborów – aktywizuj, pobudzaj do działania, doceniaj kreatywność i samodzielność dziecka. Każda pora roku, każdy miesiąc niesie tyle możliwości pobudzania dzieci do działania, że tylko brak chęci ich wykorzystania przez dorosłych może ograniczyć dziecięcą wyobraźnię.

Odsyłamy do Gazetki informacyjnej dla Rodziców „Żeby dzieciom chciało się chcieć” w niskim budynku naszego przedszkola. Propozycje działań rozwijających różnorodne kompetencje dziecka można zabrać z kieszonek pod nazwą „Zabierz mnie ze sobą”.

Prace dzieci z grupy średniej „Wiewióreczki”

Źródło - strony internetowe, m.in.:
przedszkola.edu.pl
zabawkiprogresywne.pl
mojedziecikreatywnie.pl